

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. ἀνοιχτός. Τὸ ἀνοιχτός ἀνευ συνθέσεως προσέλαβεν σημ. στερητικὴν διὰ τῆς προπαροξυτονίας. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2 α.

1) Ὁ μὴ ἀνοιγμένος ἢ ὁ μὴ ἀνοιχθεὶς ἐνθ' ἀν.: Τὸ παράθυρο τὸ ἔχω ἀνάοιχτο Σουδεν. Τὸ γράμ-μαν ἐν' ἀνάνοιχτον Κύπρ. Τὸ νερὸ εἶναι ἀνάοιχτο (δὲν ἠνοιχθῇ ἢ δεξαμενὴ πρὸς ἄρδευσιν) Κόρθ. Κουτὶ ἀνοιχτο Σῦρ. Πόρτα ἀνοιχτη Τρίκκ. Ἀνοιχτο τουλούμι Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Ἀνοιγο βαγέμι Μεσσ. Ἀνοιγο κρασί (βραχυλ. ἀντὶ βαρέλλι κρασιού) Τριφυλ. Ἀντίθ. ἀνοιχτός. 2) Ὁ μὴ σκαφεὶς, ὁ μὴ καλλιεργηθεὶς Θράκ. (Μυριόφ.): Ἀνοιχτος μπαχτσές. Ἀν-νοιον χωράφι Ρόδ. 3) Ὁ μὴ ἀνθήσας Κρήτ. Ρόδ.: Ἀν-νοιον δέντρο Ρόδ. || Ἄσμ.

Ὡσὰν τὸ ρόδο τ' ἀνοιχτο, τὸ λουλουδάκι τ' ἄσπρο,
ἔχω κ' ἐγὼ μὲν ἀδερφή, μ' ἀλήθεια δὲ δλανᾶται
Κρήτ. 4) Ὁ μὴ ἐκταθεὶς, ἐπὶ φύλλων ζύμης Πελοπν. (Γελίν.): Δὲν ἐγλύτωσα τὰ φύλλα, τὰ ἔχω ἀνοιχτα ἀκόμα.

Ἄνανος ὁ, Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Πελοπν. (Κυνουρ.) Θηλ. Ἀνανοῦ Πελοπν. (Κυνουρ.) Ἀνανίχα Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ὄνομα κύριον ἀπαντῶν εἰς ἐμφθὰς ἐνθ' ἀν.:
Ἄνανος καὶ Ἀνανίχα | τριὰ παιδιὰ ἐκάμαν κ' εἶχα
τὴ Λάλα καὶ τὸ Σκαθαρό | καὶ τὴν κακὴ Ἀκριθα
Ἀργυράδ.

Ἄνανος ψυχομαχάει, | Ἀνανοῦ τὸν ἐρωτάει,
Ἀνανέ μου, σὺ πεθαίνεις, | τὰ παιδιὰ σου ποῦ τ' ἀφίνεις;
Κυνουρ.

ἀνανούριστα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ. ἀνανάριστα Κρήτ.
Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνανούριστος.

Ἀνευ βαυκαλήματος, χωρὶς νανούρισμα ἐνθ' ἀν.: Φρ.
Κοιμᾶται ἀνανάριστα (ὑπνον βαθύν) Κρήτ.

ἀνανούριστος ἐπίθ. πολλαχ. ἀνανάριστος Κρήτ.
—Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *νανουριστός
< νανουρίζω.

1) Ὁ μὴ βαυκαλισθεὶς, ἐπὶ νηπίου ἐνθ' ἀν.: Κοιμήθηκε
τὸ παιδάκι ἀνανούριστο πολλαχ. 2) Παρημελημένος
Λεξ. Ἐλευθερουδ.

ἀνανοῦς ὁ, Καππ. (Σινασσ.) Κάμπ. Κύπρ. Λυκ. (Λι-
βύσσ.) Μεγίστ. Πάρ. Χίος —Λεξ. Κορ. Ἀτ. 4,12 Πόππλετ.
Βλαστ. Δημητρ. ἀνενοῦς Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνανοῶ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22
(1910) 208.

1) Σοβαρὰ σκέψις, βαθεῖα κρίσις ἐνθ' ἀν.: Φρ.
Τέτοια δουλειὰ θέλει νοῦ κι ἀνανοῦ Λεξ. Δημητρ. Ἐδῶ
χρειάζεται νοῦς κι ἀνανοῦς Χίος Αὐτὸ τὸ πράγμα θέλει νοῦν
κι ἀνανοῦν αὐτόθ. Ὁ δεῖνα ἔχει νοῦν κι ἀνανοῦν (ἐπὶ τοῦ
νουνεχοῦς) Κύπρ. Μεγίστ. Ἐχει νοῦ κι ἀνανοῦ καὶ κόντρα
νοῦ (ἐπὶ τοῦ εὐφρεστάτου) Λακων. Ἐχει νοῦν κι ἀνανοῦν
κι ὁ κόλος του μάδια (ἐπὶ τοῦ πανούργου) Κάμπ. Νοῦς
τῶι ἀνανοῦς! (οὕτω λέγει μητέρα κινουσα δεξιὰ καὶ ἀρι-
στερὰ διὰ τῆς χειρὸς τὴν πλεξίδα τῆς κόρης τῆς εὐχομένη
εἰς αὐτὴν νὰ ἔχη κατὰ τὸν βίον τῆς πολλὴν φρόνησιν)
Κύπρ. Νοῦν ἔχει, ἀνανοῦν ἐν ἔχει (ἐπὶ τοῦ ἐπιπολαίου)
Λιβύσσ. || Γνωμ. Ποῦ νοῦ ἔχει κι ἀνενοῦ δὲν ἔχει, κακὴ ὥρα
ἔς τὸ νοῦ πῶχει (ὅταν εἶναι κἀνεὶς ἐξυπνος, ἀλλὰ δὲν κάμνει
καθὼς πρέπει τὰς ἐργασίας του ἢ λησμονεῖ) Ἀπύρανθ.

2) Τὸ ἄλλας ποῦ ἐπιπάσσεται εἰς τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος
διὰ νὰ ἀποκτήσῃ, καθὼς πιστεύεται, φρόνησιν. (Εὐθύς
ὡς γεννηθῇ τὸ παιδίον, δύο καλοὶ ἄνθρωποι κοπανίζουν
ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἄλλας καλοῦντες νοῦν τοῦ ἐνὸς ἡμερῶν καὶ

ἀνανοῦν τοῦ ἑτέρου. Μὲ τὸν νοῦν καὶ τὸν ἀνανοῦν ἀλατίζουν
αὐτὸ) Κύπρ.

ἀνανοῶ Λεξ. Βλαστ. Πρω. ἀνανοῶ Λεξ. Μπριγκ.
ἀνανοῶ κεφαλλ. —Λεξ. Μπριγκ. Μέσ. ἀνανοῦμαι Κύθηρ.
Πελοπν. (Μάν.) —ΝΣαντοριν. Ἀγγελοκρούστ. 9 —Λεξ. Κορ.
Ἀτ. 4,12 Πόππλετ. Πρω. Βλαστ. ἀνανοῦμι Θράκ. (Αἰν.)
ἀνανοῦμαι Κρήτ. ἀνανοῦμαι Καππ. (Σινασσ.) ἄνανοῦμαι
Καππ. (Φάρασ.) ἀνανοῦμαι Ζάκ. Κέρκ. —ΚΘεοτόκ.
Καραβέλ. 36 —Λεξ. Δημητρ. ἀνανοῦμαι Πελοπν. (Λακων.
Μάν.) ἀνανοῦμαι κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων. Τριφυλ.)
—ΣΜατσούκ. Γλυκοχαράμ. 77 —Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀνα-
νοῦμαι κεφαλλ. ἀνανόνομαι Παξ. Ἀόρ. ἀνανοήθηκα
πολλαχ. ἀνανόθηκα Παξ.

Τὸ μεταγν. ἀνανοῶ. Περὶ τῆς λ. ἰδ. ΒΦάβην ἐν Ἀθη-
νᾶ 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 149 κέξ. Ὁ τύπ. ἀνανοῦμαι
καὶ ἐν κειμένῳ Ἀθω τοῦ 16ου αἰῶνος «τί καθέζεσαι; τί
ἀνανοῦσαι;» Ὁ τύπ. ἀνανόνομαι ἐκ τοῦ κατ' ἀναγραμ-
ματισμὸν σχηματισθέντος ἀορ. ἀνανόθηκα.

1) Διανοοῦμαι, σκέπτομαι Καππ. (Σινασσ. Φάρασ.)
Κέρκ. κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων.) —ΑΒαλαωρ. Ἐργα
3,210 ΝΣαντοριν. ἐνθ' ἀν. —Λεξ. Κορ. ἐνθ' ἀν. Βλαστ.
Πρω. Δημητρ.: Ἀργὰ τὸ ἀνανοήθηκα Λακων. Νὰ μὴν
ἀνανοῦμαστε γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας κεφαλλ. Ἀνανοῦτον
ἐκεῖνα ποῦ εἶδε κ' ἤκουσε Σινασσ. Τὸ ἀνανοῦμαι καὶ
βαρύνει ἢ ψυχὴ μου ΝΣαντοριν. ἐνθ' ἀν. || Ἄσμ.

Στέκω καὶ συλλογίζομαι κι ἀνανοῦμαι τώρα
Λεξ. Δημητρ.

Ἐπεσα καὶ κοιμήθηκα, | τὴ νύχτ' ἀνανοήθηκα,
τὸ λόγο ἀναθυμήθηκα

Λακων. —Ποίημ.

Στοιχεῖο τῆς γῆς περήφανο βουλήθηκε νὰ φτάσῃ
τὰ σύγνεφα μὲ τὰ κλαριά, τὸν Ἄδην μὲ τὴ ρίζα,
καὶ δὲν ἀνανοήθηκε ποῦ ὁ χαλαστής ὁ χρόνος
τοῦ ἔχε φωλιάσει ἔς τὴν καρδιά καὶ τῶσκαφτε λαγοῦμι

ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἀν. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Ξενοφ.
Ἐφές. 1,11 «ἀλλήλοισι περιφύοντες ἕκαστοι πολλὰ ἀνανο-
οῦντες». Συνών. ἀναλογίζομαι 1, συλλογίζομαι.

2) Αἰσθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ Ζάκ. Θράκ.
(Αἰν.) κεφαλλ. Κρήτ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) —ΚΘεοτόκ.
ἐνθ' ἀν. —Λεξ. Πόππλετ. Μπριγκ. Βλαστ. Δημητρ.: Ἀνα-
νοήθηκα πῶς ἔκαμε πολὺ ἀνόητα κεφαλλ. Τὸ γουνῶ καὶ
δὲν ἀνανοῦται αὐτόθ. Τὸ ἀνανοήθηκα ἀργὰ αὐτόθ. Τόσο
γαῖρὸ δὲ βοροῦσες ν' ἀνανοῦθῃς Λακων. Ἀνανοήθηκα κ' ἔπεσε
ἓνα δουφέκι Μάν. Ἐκεῖ ποῦ μιλούσαμε ἀνανοήθηκα καὶ βά-
ρεσε ἡ πόρτα αὐτόθ. Ἀνανοήθηκα τί μοῦ εἶπες Λεξ. Δημητρ.
Κάνουμε κάνουμε σὲ τούτη τὴ ζωὴ σὰ νὰ ἴμαστε γὰ πάντα
μας ἔς τὴ γῆς καὶ δὲν ἀνανοῦμαστε ποῦ μοναχὰ διαβαί-
νουμε ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν. || Γνωμ. Κόρη ξεγελασμένη ἀνα-
νοῦται τὴ ντροπὴ τῆς κι ἂς μὴ τὴν ξέρουν ἄλλοι Λεξ.
Δημητρ. || Ἄσμ.

Βρίστω καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ δὲν ἀνανοῦδα
Κρήτ. Συνών. αἰσθάνομαι 1, καταλαβαίνω, νοιώθω.

β) Παθ. προξενῶ αἰσθησιν ὑπάρξεως, γίνομαι αἰσθη-
τὸς ὅτι υπάρχω ΣΜατσούκ. ἐνθ' ἀν.: Ποίημ.

Κι ἀλήθεια τὰ Ἑλληνόπουλλα ποῦ μὴ σταλιὰ αἱμάτων
παλαιῶν, γενναίων, ἔς τοὺς φλέβες τοὺς κάποι' ἀνανοῦται.

3) Φθάνω εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν ἀρχίζει τις νὰ ἐννοῇ
Ζάκ. Πελοπν. (Μάν.): Ἀβόδες ἀνανοήθηκα τέτοιος ἦτανε
Μάν.

4) Ἐρχομαι εἰς τὸν ἑαυτὸν μου, συνέρχομαι Ζάκ.
Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων.) —Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.: Ἀνα-
νοήθηκα ἀπὸ τοὺς πόνοὺς Ζάκ. Μόλις τὴν αὐγὴ ἀνανοήθηκα
ἀπὸ τὸ μεθύσι Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀναλογίζομαι 2,

